

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Le
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Hlamidă regală și sfințenie

(+) *Trădarea pe culmile spiritualității, în Biserica Domnului, e cu puțință tuturor celor de bunăvoință. Impărăția cerurilor se silește și toți cei ce-și dau toată silința de câtă sunt în stare, vor dobândi această împărăție. Așa a spus-o sfântul sfinților: Hristos. Așa a dovedit-o adevărul faptelor dealungul veacurilor de creștinătate. Avem eroi ai virtuților în rândurile sclavilor, precum avem sfinți pe strălucite tronuri împărătești. Cea mai proaspătă dovadă că diademă regală încapă foarte bine laolaltă cu coroana celei mai elevate spiritualități creștine, e proclamarea eroicității virtuților creștine deprinse de Maria Cristina de Savoia, regina celor două Sicilii.*

Proclamarea aceasta, făcută sărbătorește de Sf. Părinte luna aceasta (6 Maiu) de praznicul Înălțării Domnului (la latini) scoate în relief un chip de femeie inger în trup, într-o vreme de cumpănit libertinism chiar și în lumea femeilor. Se pot învăța atât de multe din adâncirea acestei vieți jesută în întregime din adevărul evanghelic văzut prin prizma iubirii!

Noua venerabilă s'a născut la 14 Noemvrie 1812 în Cagliari; — a cincea copilă a lui Victor Emanuel I regele Sardiniei și a soției sale Maria Teresa. N'a pricinuit prea mare bucurie venirea ei pe lume, fiindcă se aștepta un băiat care să moștenească tronul părințesc. Căile Domnului însă nu sunt căile omului. Regina mamă a înțeles acest lucru și s'a împăcat cu voia Celui de sus. Rândurile rămase dela dânsa: „Iddio fa tutto per il nostro meglio“ = Dumnezeu face totul pentru mai binele nostru, sunt, pe cât de lămuritoare, pe atât de edificatoare. — Cele ce au urmat au a-deverit întru totul aceste cuvinte ale înțelepciunii profund creștine.

Micuța Maria Cristina (Carolina, Iosefina, Gaetana, Efisia) botezată încă în ziua nașterii, a dat semne de pietate matură încă din trageredă pruncie. Ceeace a caracterizat-o de-atunci și până la moarte a fost modestia fără pereche, stăpânirea de sine și iubirea lui Dumnezeu și a deaproapelui. Deși în posesia unei culturi alese în litere, belearte, limbi și înzestrată și cu alte însușiri proprii condiției sale, dânsa n'a avut nicidecum despre sine decât păreri foarte umile, socotindu-se a fi chemată să slujească, nu să i-se slujească. Pornită, cum era dela fire, a știut să se înfrine chiar și în cele mai grele momente, isbutind să treacă prin lume ca inger al păcii și al răbdării. Pe săracii i-a avut la inimă în toată vremea. A ei este vorba: „Bogățiile trebuiesc depuse spre rodire în mâinile săracilor“. Și dânsa s'a ținut de acest cuvânt.

Se ruga mult: ore întregi, zilnic. Acest atât de pronunțat spirit al rugăciunii a făcut-o să îndrăgească reculegerea și singurătatea și să se gândească foarte serios la călugărie. I-s'a spus însă că nu asta-i voia lui Dumnezeu cu dânsa. Și Cristina s'a supus: S'a căsătorit cu Ferdinand II, regele ambelor Sicilii. Cu sufletul a rămas însă tot cea de mai înainte: devotată, din motive supranaturale, datorințelor statului său. Soțul, căminul familiar, casnicii și supușii, cu nevoile lor multiple, ori mai bine zis: cu mizeriile lor trupеști și sufletești, asta a preocupat-o intens. Și a și făcut față tuturor nevoilor ce a cunoscut, pe cât numai s'a putut omenește. În afaceri de stat însă nu s'a amestecat. Și totuși s'a amestecat: se ruga fierbinte pentru bunul mers al trebilor obștești și de câte ori știa că regele are consiliu de stat, își înmulțea rugăciunile și mortificațiile...

Din căsătoria cu Ferdinand II a avut la 16 Ianuarie 1836 un prunc: Francisc (Regele

Cuvinte neuitate

Trimisul Sf. Părinte dând învățături duhovnicești — Podoabele sufletului preoțesc — Impresii întipărite de neșters

Toate trec în lumea asta: lucruri, oameni, vorbe. Dar nu toate trec fără urmă. Nici chiar vorbele. Cu toate că un adagiu vechiu și îndeobște cunoscut susține categoric: Verba volant.

Da. Caută să se admită că este și o plevărie de cuvinte. Pe acestea le mătură ușor orice vântuleț, ca să le acopere în curând uitarea. Fiindcă nici nu merită altceva. Și, în economia naturii, inutilitățile ne având rost, n'au nici îndreptățire și nici rămânere de durată.

Dar, sunt și vorbe cu sămbure și greutate. Pornind din inimi calde și din minți luminate, capătă și ele o căldură și o lumină ce le face să fie dragi, să fie primite și reținute de toți cei simțitori față de frumos și bine. Acestea înfruntă vremea și aduc rod cu sutele. Aci se intruchipează aievea vedenia Poetului: Ca'n basme-i a cuvântului putere...

Și gândul ne poartă la ceasurile petrecute de Exc. Sa *Andrea Cassulo* între noi blăjenii, și îndeosebi la povețele luminoase ce a avut pentru lumea bisericească a târgușorului nostru. Fără artificii ritoricești și fără balastul oricărei savantlăcării ce vrea să forțeze admirația, venerabilul aproape septuagenar, care este trimisul Sf. Părinte, a știut să vorbească părințesc, dela inimă la inimă, ca un adevărat ierarh al lui Hristos și ca unul care are de scos și de dat multe din vistieria bogată a inimii sale. La strălucitul reprezentant al Romei papale se vedea — vorba cronicarului nostru — că n'are lipsă să spună lucruri cetite din cărți, pentru că tot ce dăpăna, în încântătoarea limbă a lui Dante, era scris în inima lui. Vorbea în temelul unei îndelungate experiențe preoțești, hrănită și de o vastă cultură filozofică-teologică deplin asimilată.

Să reproducem, fie și numai cuvântarea din capela Seminarului Teologic? Cu neputință, în cadrele acestea atât de restrinse. Putem face doar' atâta: o foarte sumară recapitulare a ideilor călăuzitoare ale acelei cuvântări. S'a vorbit viitorilor preoți. Se potrivește însă și celor ce se află deja pe treapta preoției.

Primul comandament al vieții clericale: *Fi umilit!* Asta față cu Dumnezeu, față cu mai

Francisc II de mai târziu) În scurtă vreme însă se bolnăvește greu și la 31 Ianuarie 1836 trece, lin și senin, la cele veșnice. Cei mai deaproape cași mulțimile, erau convinși că s'a săvârșit din viață o sfântă. Și cu adevărat: Vox populi vox Dei a fost în acest caz. — Cuvântul Pontifical din 6 Maiu c. a întârit, cu pecetea Bisericii celei negreșelnice, cuvântul poporului. Iar galeria figurilor de lumină a spiritualității creștine s'a mai îmbogățit cu una, ieșită dintr'un mediu socotit hărăzit, oarecum fatal, pierzaniei sufletești.

marii ierarhici și față cu tovarășii de apostolie. Cel care-i plin de sine nu poate fi unealtă de bună treabă în mâna Păstorului celui Mare. Dumnezeu numai celor smeriți le dă dar. Ori de ce dar ar fi vorba. Deci și darul apostoliei rodnice. Așa că tot ce nu-i clădit pe temelia smereniei se dărîmă. Mai curând ori mai târziu. Totdeauna cu sgomot și făcând jertfe; pricinuind pagube de multe ori ireparabile.

Altă lature de lumină a sufletului preoțesc: *Disciplina*. Preotul e „Miles Christi“, ostaș al lui Hristos. Ca atare trebuie negreșit să fie disciplinat. Să plece unde i-se ordonă și când i-se ordonă. Chiar și dacă ar ști că-l așteaptă neguri și vifore. Increderea trebuie să și-o pună în Dumnezeu, nu în sine. Și poate fi sigur că la urmă va birui. Vir oboediens loquetur victoriaș. Ilustrul cuvântător povestește aici o întâmplare din propria viață: Avea o situație de invidiat în gremiul din Florența. I-se dă însă porunca: Pleci de episcop la Fabiano! Și a plecat, deși știa că e o eparhie cumplit învălurată și deși i-se făcuseră pronosticuri funebre. Cu ajutorul Celui de sus însă n'au trecut trei ani și furtuna s'a liniștit. Mai mult: eparhia rău famată a devenit, sub toate raporturile, eparhie model. Iar cel sortit morții se afla acum, la un sfert de veac, întreg și sănătos, în fața tinerilor leviți din Blaj!

Pentru a face față greutăților vieții apostolice, sluga Domnului are lipsă de două aripi: *Pietate și știință*. Mai întâiu de pietate adevărată, întrucât fără de ea preotul nu-i decât aramă sunătoare și chimval răsunător. Ea fiind de folos spre toate celea: Pietas ad omnia utilis. Numai cât trebuie grijit ca evlavia preoțească, azi mai mult ca oricând, să fie o evlavie luminată. Iar pentru aceasta se recere studiu temeinic și stăruitor: Studium ferreum. Preotul trebuie să-și cunoască bine dogmele, morala, istoria Bisericii sale, — istoria universală și cea particulară —; să fie acasă în viețile sfinților, cași în problemele sociale, culturale ale vremii. Altfel i-o iau pe dinainte dușmanii lui Hristos și a mântuirii sufletelor; glasul lui nu va fi ascultat; cauza credinței va pierde fără îndoială. — Quod Deus avertat!

Seria aceasta de idei înaltul demnitar ecleziastic a întregit-o ulterior, în curtea Seminarului, în cercul familiar al profesorilor de teologie și a tinerilor clerici, după luminoasele cuvinte omagiale ale păr. Ștefan Roșianu, Rectorul Academiei Teologice. (În paranteză fie spus: priveștiștea acestor două venerabili veterani, cam de o vârstă, încărungiți în slujbă devotată altarului, și vorba lor înțeleaptă și potolită, au prilejit ascultătorilor momente nespuse de impresionante). Dăpănând mai departe firul sfaturilor părințești, reprezentantul Sf. Părinte

a ținut să mai lege de sufletul viitorilor (și sigur că și a actualilor) muncitori în via Domnului doue lucruri, doue podoabe clericale: *urbanitatea* în maniere și *decenta* în îmbrăcăminte. Nu artificialitatea. Nu scliviseala. Doamne ferește! Ci naturaleța și serioșitatea. Curățenia simplității, care se împacă și cu extrema sărăcie. Dela ghete până la pălărie.

Așa grăit-a cel ce a venit la noi în numele Vicarului Domnului, având și aducându-ne binecuvântarea lui apostolică. Și cuvintele aceste de învățătură s'au intipărit neșters în inimile întregii asistențe. Rezumatul de mai sus, mai puțin decât sumar, e un prea palid reflex al celor auzite, simțite și reținute. Prindem însă pe hârtie și acest puțin, fiindcă poate, și trebuie, să deie mult de gândit și celor ce n'au avut fericirea să audă tot. La Seminar ca și în Catedrală, la băncetul dela mitropolie, la Institutul Recunoștinții, și la toate așezămintele de învățământ ale Micei noastre Roma.

Justiție nazistă. Gazetele aduc știrea că preotul catolic *Iosif Rossaint* din Düsseldorf a fost osândit la 11 ani muncă silnică. Vina lui ori mai bine zis: vinovățiile lui, (căci i-s'au imputat mai multe) acestea ar fi fost: era în opoziție cu național-socialismul; făcea parte din „Liga păcii” (Friedensbund Deutscher Katholiken) care era contrară dispozițiilor naziste privitor la organizarea tineretului avea între „proiectele” sale și o călătorie în Rusia; avea cunoștințe între comuniști (a purtat corespondența între un comunist refugiat în Olanda și soția sa care îi tot făcea reproșuri pentru faptul că era comunist)... și ce alta mai trebuia pentru ca să fie osândit la 11 ani muncă silnică?

Adevărul e, cum cetim în *Informations Internationales* (No. 137, Maiu c.), că acest abate, ca atâția dintre preoții din Rhenania, eră un „preot social”, ce activa în sensul tradiției marilor episcopi germani Ketteler de Mainz, Korum de Trier și a lui Kolping din Colonia. Toate bunele lui intenții au tost răstălmăcite cu reavoință, ca să se poată lovi astfel într'un leader al „milițiilor centriste de stânga”, cum e socotit, dealtfel, întreg clerul catolic rhenan.

Așa s'a purces din partea aceleiași justiții

și cu abatele *Schmidlin*, fost profesor la univ. din Münster (Westfalia). Acesta a fost osândit de tribunalul din Frankenthal la 7 luni închil-soare pentrucă, afirmative, ar fi susținut, pe tren, „teze primejdioase pentru stat și injurioase pentru Führer”. Dovadă: a cutezat să afirme, bazat pe propria sa experiență, că în Reichul III nu există adevărată justiție, întru cât tribunalele aduc sentință în virtutea adagiului arhicunoscut: „E just ce slujește statului german și e injust tot ceea ce-i prejudiciază”. (Firește după nazistă apreciere).

De notat că abatele Schmidlin e alsacian de origine. Ca profesor de istorie bisericească și a făcut nume de seamă pe-un teren nou: în misiologie. A susținut apoi ca nimeni altul misiionarii germani și influența lor în China și aiurea. În 1919 n'a mai vrut să revină în Alsacia trecută Franței. A fost chiar acuzat că părtinește tendințele separatiste în sânul clerului alsacian, pentru care lucru justiția franceză l-a condamnat la vremea sa, când cu vestitul proces dela Colmes. — Drept răspplată pentru conduita sa consecvent și categoric germană dinainte și de după războiul mondial, împărțitorli „dreptății” celui de al treilea Reich, l-au trimis în temniță acum de curând. — Spre a nazismului glorie, înlăuntrul și înafara hotarelor Hitleriei.

Simptom îngrijorător

Este tuturor cunoscut, că în biserica română-unită nimeni nu poate numi sau transfera preoți, decât autoritatea noastră superioară. Parohiile se dau în concurs, iar cel ce au de gând să schimbe parohia, își înaintează actele P. V. Ordinariat, care cumpănind după dreptate, conferă parohia cui crede de cuviință. Și e bine așa. Cine altul, decât Inalta Superioritate cunoaște mai bine pe fiecare preot și împrejurările din diferite parohii? Prin urmare, nu poporul credincios alege pe preot, ci Superioritatea îl numește. Ce se întâmplă însă? Unii frați preoți, după ce au fost numiți ori transferați, având documentele necesare, cu inima caldă de dorul muncii în ogorul Domnului, pleacă spre parohia confe-

rită și obținută după matură chibzuință a Superiorității legitime. Iși face fel și fel de planuri, cum are să activeze; se bucură de încrederea arătată de Superiori față de el. Cu un cuvânt, omul se simte fericit, că l-a implinit o frântură de vis.

Dar abia intrat în sat, lumea se precipită, unii se uită la el curios, alții cu ochii plini de neîncredere, alții în fine cu ei scăldați în ură. Vrea să vorbească curatorul, cu cantorii, cu crâșnicul. Intre timp lumea se adună de pretudindeni, să-l vadă, să-l audă; șoaptele străbat spațiul din ureche în ureche: „a venit preotul cel nou”. În sfârșit, când totul pare destul de natural, când noul venit ar vrea să-și verse focul dragostei de părinte sufletesc, în câteva cuvinte, să spună ce gânduri îi aduc pe el aici, cineva aruncă platra: „nu ne trebuie, de ce ai venit, cine te-a ales, noi avem preot etc.”. — La auzul acestor vorbe, învățacelul Domnului rămâne ulmit. Abia de se mai înfiripă în mîntea lui buimăcită de acest act neprevăzut câteva întrebări: ce am făcut, de ce sunt contra mea? Doar le vreau numai binele, de ce mă alungă?

Nu are însă răgaz să răspundă. Lumea se înfierbântă, începe să vocifereze, să amenințe. Oamenii nu vreau în ruptul capului. „Te-a numit Blajul, dar noi nu te primim. Știm noi pe cine să alegem. Noi, cari nu te-am văzut de când ești și nici de nume nu ți-am auzit, noi știm că pentru parohia noastră nu ești bun”. Vei fi fost teolog bun, poate că ești om harnic și cinstit, poate că superiorii te apreciază, dar ce rost au acestea în fața masei de nepricepuți, asmuțiți de cineva, ale cărui interese se periclitează, dacă tu rămâi aici?

Dacă ai imprudinența sau, să-i zicem: curajul, ca să pășești contra voinții sovietului, se dedau la acte sălbatice: sparg gemurile caselor parohiale sau ale curatorului dacă ai tras acolo; îți trimit somațiuni și amenințări cu moartea sau — cum s'a împliat acum de curând undeva — te maltratează.

Și atunci te vezi pus în fața alternativei: sau renanți la parohie, sau te introduci cu sprijinul jandarmilor. În ambele cazuri, autoritatea ta de preot iese diminuată. Și apoi

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Tot pentru noul Euhologiu

I.

Despre intenția salutară a editurii noului Euhologiu, pe lângă svonuri am și date pozitive că această idee o să se realizeze în curând. Și anume e ordinul Conzistorial al eparhiei de Dumnezeu păzite a Maramureșului, din 7 Ian. a. c. nr. 6440—936, în a cărei cadre canonice am norocirea a aparținea, și prin care ordin ni se cer sugestiile cu privire la ceea ce ar fi potrivit cu ediția noului Euhologiu. Din acest motiv îmi permit a da expresie unor păreri, câștigate în lunga-mi carieră pastorală și într'o parohie unde mi s'au oferit o mulțime de ocazii a săvârși diferite s. slujbe, cari în vechile ediții de Euhologii nu au urmă.

Pe lângă cele foarte la loc ale Pr. *Sabin Olea* din nr. 15 a. c. al ziarului „Unirea”, pe cari în general le admite și subsemnatul preot pensionar, ba, în majoritatea lor, le socote de introdus în noul Euhologiu, cred însă că noul Mollitelnic va fi a se îmbogăți și cu ceea ce volu expune mai la vale.

Incepem cu „Urmarea” ori, după Pr. *Olea*, Rânduiala înmormântării. În ritualul latin la „Officium Defunctorum” este câte o rugăciune a) Pro summo Pontifice defuncto, b) Pro de-

functo Episcopo c) Pro defuncto Sacerdote, d) Pro fidelibus defunctis, e) Ordo sepellendi parvulos. Aceste din urmă și la noi.

La *latini* este: Rânduiala introducerii în biserică a tinerei femei măritate, după nuntă. La noi nu există. Mi-s'a dat caz să introduc și eu în biserică o tânără căsătorită. În perplexitate-mi am măcinat printre dinți ceva cu epitrafirul pe capul ei. La sfârșit i-am dat să sărute cartea ce aveam în mână, crucea și epitrafirul. Că tânăra nevastă cum a fost mulțumită cu slujba mea, n'am idele. La *latini* este: Binecuvântarea candelilor și lumânărilor care se face și la sate în multe locuri. La orașe pretutindenea. La *latini*, firește. Dar pe alocuria și la noi. Eu rostesc asupra luminilor, între altele, și rugăciunea la sfințirea tămăiei din Tipicul Tit Bud.

La *latini* mai sunt: Bened. *Domus scholaris recens erectae*; Bened. *viae ferrese et curuum*; Bened. *telegraphii*, — *Pontisnovi* — *Herbarum* — *vexilli sodalitorum*. La noi nu e. Am făcut deci după chibzuială cu ocazia sfințirii drapelului corporației industriașilor, lipsurile rituale suplindu-le cu vorbirea ocazională. — Ei au: Bened. *signi belli*. Eu am făcut în războiu cum m'a inspirat momentul. Ei mai au: Bened. *matrimonii jubilaei*. Neștiind astă rânduială la noi, am pățit-o odată de jubileul primpreședintelui de tribunal, când i-au aranjat, o elită de rude și prieteni, serbarea de 25 ani al căsătoriei, oferind sărbătoriiilor

o pereche de cununi artistice de argint, cari se cădea a le binecuvânta și așa a-i încorona apoi pe jubilanți. Ce era să fac? Am rostit un „Tatăl nostru” le-am stropit cu aghiasmă și i-am încununat între urări de fericire și în acordurile lui „La mulți ani” cântat de asistență. Alta: *latini* au: *Benedictio Peregrinorum ad loca Sancta prodentium*. Ceva similar e foarte de lipsă azi și la noi cu peregrinajele tot mai dese pe la mănăstiri. Și câte altele mai au ei și ne-ar lipsi și nouă.

Sinodul Ortodox Român în cartea lui de „Te Deumuri” are deja o seamă de rugăciuni noi, cum sunt: Rug. la Anul nou; rug. pentru Patrie; La sfințirea corabiei; a avloanelor; la inaugurarea unui tunel. La inaugurarea unei statui. La depunerea jurământului ostășesc. La steagul unei școli, la drapelul unei asociații religioase. La sfințirea unui spital. — La inaugurarea unui stabiliment balnear am rostit ce am gândit, fără carte.

În fine, cât privește cele trei ediții cu litere străbune a Euhologiului, cari încâtva toate difer una de alta, deși se spune că sunt „edate și revăzute după originalul grecesc”, natural: cea mai complectă e ediția a treia. Nu consună însă de loc „Urmarea la ieșirea sufletului” cu cea din ediția anului 1868, pe care o socot mai corăspunzătoare decât cea din ultima ediție. De aceea cred că în noua ediție să ne întoarcem la textul din 1868. Și înțelege că limbajul și topica să fie adaptate

Introdus cu ajutorul balonetelor, va trebui să muncești peste măsură, ca să poți câștiga încrederea credincioșilor. Și câștigând-o totuși pastorația e foarte grea. Se vor produce poate și defecțiuni.

Din cele relatate până aici, se desprinde o întrebare: cine este vinovat de această situație? Indiscutabil, Superioritatea nu. Rămâne poporul și autocandidatul.

Și nici nu întreg poporul unei parohii, ci o ceată, mai mică ori mai mare. Mollma dealifel e în aer: pilda ortodoxă. Dacă turma ortodoxă își poate alege păstorul, de ce să nu poată și el, uniții? Adecă ceata celor interesați cumva în alegerea din chestie. Și încă având ceva interes material. Pentru că numai iac'așa, fără „un ce profit“, acum ori mai târziu, săteanul nu se războleşte. Mai ales nu cu rânduclii sfințe și cu persoane sfințite. Când însă „știe el ce știe“, atunci se schimbă treaba. Asta cu atât mai vărtos că, dacă se îngroașe gluma, îi este ușor să-și împlinescă barem una din amenințările ce le-a tot debitat până aci, ca să sperie pe alții: trece la „ceilalți“ și gata. Momelile nu prea lipsesc cu atari prilejuri.

Vinovatul cel mare însă tot preotul, — adecă autocandidatul — rămâne. Cazurile, relativ, sunt puține. Și se aseamănă ca două plcături de apă:

Când o parohie devine vacantă, se întâmplă același fenomen, ca în toată propaganda electorală: Cutare dintre frați nu mai are răbdarea necesară ca să decidă P. V. Ordinariat, ci aleargă în parohie și în conciliabulele cu credincioșii, le promite că le face înmormântarea mai ieftin nu mai pretinde felderă, ba lasă jumătate sau un sfert din sesiunea parohială bisericii — așa din propria lui putere, — altul merge până acolo că le promite bani. Dacă se întâmplă să fie numit celalalt, atunci începe ponegrirea noului numit: că e preot slab, că nu știe predica, că-i plin de toate patimile, etc., îndemnând pe oameni să facă o listă de aderenți, cu care să se prezinte protopopului sau dacă acesta nu le dă satisfacție, să meargă la Blaj, ca să forțeze oarecum mâna factorului suprem, ca să-l numească pe „Dumnealui“, deoarece e mai bun decât

cel ales de P. V. Ordinariat. Și dacă se întâmplă să se creeze „caz de precedență“ pastoarea e gata. Dă curaj pândarilor. Celelalte urmează de sine...

Am scris aceste rânduri cu strângere de inimă și nu cu gândul să supăr pe cineva. Cred că e un fapt dureros, constatat și de alți frați preoți, căruia — înțelegându-l consecințele funeste, — să-l punem capăt până nu se vor anarhiza total spiritele. Căci în felul acesta o astfel de anarhizare pregătim. Dacă până acum credincioșii nu au avut dreptul de alege a preotului, cred că cine a stabilit acest lucru bine a făcut. Căci poporul nici când nu va alege un preot după criteriile sănătoase. În lafa lui unul e prea mic, altul e prea slab, altul prea gras, altul prea negru; unul nu cântă frumos, altul nu merge la joc, unul prea merge și multe alte „defecte“ îi vor afla. Cum s'a întâmplat într'un sat neunit, unde a fost ales un cantor, care însoțea pe preotul candidat, fiindcă preotul a băut apă din pahar, iar cantorul din doniță.

Pr. M. Socaciu

Mănăstiri înzestrate. În baza unei legi votate de parlament, o mulțime de mănăstiri, toate ortodoxe, din tot cuprinsul țării, cu și fără trecut istoric, au fost înzestrate cu păduri, respectiv terenuri cultivabile.

Fără să reținem întreg catastihul, căci ar fi prealung, pomenim doar câteva vladicii din acelea pe al căror teritoriu se află mănăstiri înzestrate și câteva din acele mănăstiri, respectiv schituri, în paranteză cu numărul hectarelor primite ca zestre. — Începem așadar catastihul:

Episc. Râmnicului Noului Severin: Tismana (600); Horez (600); Cozia (500); Polovraci (400); Lainici (100); Crasna (100); Strâmba (100); — Episc. Argeșului: Turnu (750); Văleni (200) — Episc. Buzăului: Ciolana (300). — Episc. Dunării de jos: Cicoș (500); Ciliș Dere (600); Saon (500). — Episc. Romanului: Bogdana (200). — Episc. Hușilor: Adam (200); Dobrovăț (100). — Arhiep. Iașilor: Agapia (800); Văratec (800); Agafton (200); Bistrița (500); Rîșca (500); Slatina (500); Horaița (200). — Arhiep. Chișinăului:

Noul Neamț (300); Căpriana (200); Saruceni (150); Curchi (100); Gîrboveț (100). — Arhiep. Bucureștilor: Cernică (500); Căldărușani (300); Zamfira (200); Vîforăta (200); Pasărea (350); Antim Ivireanu (600); Țigănești (300); Comana (100); Toplița (150); Negru Vodă (250); Nămăești (50). — Episc. Hotinului-Bălți: Jabca (300). — Episc. Constanța: pentru mănăstirile din cuprinsul ei: 200 ha.

În ce privește vladiciile ortodoxe de dincoace de Carpați și mănăstirile, respectiv schiturile lor, acestea au fost înzestrate pe cum urmează: Arhiep. Sibului: Sămbăta de sus (1000); Păltiniș (100). — Episc. Clujului: Sf. Elisaveta (300). — Episc. Arad: Bodrog (300). — Episc. Oradea: Isbuc (300). — Episc. Caransebeșului: Izvorul Miron (600). — Toate aceste hectare s'au dat ca pădure. Episcopia Clujului și a Caransebeșului (rămânând numai la cele de dincoace) și-au știut înzestra o seamă de mănăstiri și schituri (câți cuvloși ori cuvloase vor fi petrecând în ele?) și cu terenuri cultivabile. Așa (pentru episc. Clujului): Fântânele (10); Sf. Ana (10); Sf. Elisaveta (10); Vadu (10); Dragomirești (10). Pentru episc. Caransebeșului: Mracunea (25); Valea Călugăra (15); Izvor (15); Seraca (15).

Incheiem catastihul. — La vremea sa o să revenim însă.

Pe baricade...

Loviturile întunerecului, azi, mai mult ca oricând, cad ca grindina asupra Bisericii lui Hristos Preoțimea, bravii Lui ostași, trebuie să fie în prima linie de combatanți: pe baricade. Dacă nu pentru atac, cel puțin pentru a apăra turma cuvântătoare. Cu vorba și cu fapta.

Pentru a ne prezenta solidari, în generala involburare, lupta între noi, frați întru Hristos, e cel puțin inutilă. Chiar și lupta de principii, dusă cu bombe de cerneală și obuze de tipar.

Discuțiuni contradictorii s'au tipărit. Și am cetit multe, în ultimii ani. Câteva, ca chestiunea pensilor, a asigurării și poate și cea a controlului, n'au fost fără rezultat.

Dar modul cum le-am „pertractat“ în

nici prea după pravoslavie, nici prea după latinie, ci un limbaj dulce, fluent bisericesc și pentru urechea intelectualului și a țărânului. Calendarul Mîncar e foarte la loc în Euhologiu.

Rugăciunile: Pentru Papa, pentru Episcop, către sf. Iosif patronul Bisericii universale, pentru Dumineca după Crăciun, rugăciunea pentru Biserică, întoarcerea păgânilor, ereticilor, schismaticilor se află în diferite cărți de rugăciuni; acestea din urmă chiar și în Cartea Te Deumuri a Sinodului Bis. ort. rom. Am văzut întâmplător Molltevniciul ortodox, unde, în proporție cu al nostru, sunt multe rugăciuni pentru diferite ocazii, cari corespund nouilor împrejurări. Și ar fi bine să împrumutăm și noi din ele, firește nu câte toate, precum: rugăciuni pentru deochiu, și altele de acest fel, ci ceace e serios și potrivit.

Pr. L. Sima

II.

Am cetit cu atențiune articolul „Pentru noul Euhologiu“ al Păr. Sabin Olea din Nr. 15 a. c. al „Unirei“. În legătură cu chestia aceasta atât de importantă îmi iau îndrăzeala să exprim și eu unele dorinți, motivate de împrejurările între cari trăesc. — Și anume:

1. După rândulala „Cununiei“ să se introducă o molitvă pentru mireasă (spre a-o introduce în șirul femellor măritate) fiindcă această molitvă e cerută în părțile noastre.

2. Pentru cununia de aur (la 50 de ani)

care să practice în multe părți, să se introducă un serviciu potrivit, cum e în biserică de rit latin; căci preoții încercă numai serviciul acesta, când li-se cere, neavând nici un îndreptar.

3. La sărbătoarea „Întâmpinării Domnului“, pe la noi să aduc lumânări în biserică, pentru a fi sfințite de preot, și pentru aceasta încă ar trebui o rândulală potrivită, după cum este în tipicul lui Tit Bud, edat în a. 1906, la pag. 81—83, de care mă folosesc și eu.

4. O rândulală scurtă pentru sfințirea tămâii încă ar fi binevenită. (Se află tot la Tit Bud).

5. Rugăciunea s. Trifon dela sfințirea holdelor să nu se reintroducă la nici un caz (după cum cere păr. S. Olea) fiindcă e anahronic lucru, ca preotul, în lumea de azi, să blasteme țînșarii și alte gângăni cu multe picioare, ca să meargă în stânci etc. Ci în locul acestela să se introducă serviciul practicat în biserică greco-cat. rateană la sfințirea holdelor: cu 4 evanghelii și 4 rugăciuni, îndreptându-se preotul pe rând către cele 4 puncte cardinale: răsărit, miazăzi, apus și miazănoapte.

6. În locul rugăciunilor pentru fântâna spurcată, vasul cu vin, ori cu miere, sau alt vas spurcat, ori fîlnă spurcată (al căror rost astăzi cu greu să poate explica) să se introducă rugăciuni de binecuvântare pentru șură, grajd, pivniță, magazin etc., după cum se află și în ritualul latin.

7. Rugăciuni potrivite pentru binecuvân-

tarea spitalelor, școlilor, crucilor din hotar a podurilor etc., cari obvin foarte des în zilele noastre, ar complecta în mod fericit, rândulilele din noul Euhologiu.

8. La „Bobotează“ când cu umblarea cu s. Cruce, se cântă numai „În Iordan botezându-te...“, ceace e prea puțin. De aceea ar trebui și o rugăciune potrivită, scurtă, după cum se practice în biserică latină (rugăciunea dela „binecuvântarea căsii“ din Euhologiu, nu e chiar potrivită atunci).

Acestea ar fi principalele mele dorințe și cred că încă alor mulți confrați.

Pr. Victor Gergely

„Ziua suferinței“. S'a ținut, de zi întâiu a Rusaliilor latine ale acestui an, în Peking și în tot teritoriul misionar chinez de sub administratura Mons. Zanin din capitala chineză. A consistat în faptul că toți bolnavii au fost îndemnați să-și ofere Celui de sus suferințele fizice din acea zi pentru izbânda operei misionare catolice. Totodată s'a stăruit și de ceialalți mărturisitori ai crezului roman: preoți de mir și călugări, seminariști și profesori, călugărițe și femei ce trăiesc în lume, cateheți și alți credincioși, să-se unească în gând și în rugăciune cu suferinții, oferind lui Dumnezeu și ceva jertfe de bunăvoie pentru convertirea imensei lor patrii. — Mulțimea credincioșilor suferinzi și sănătoși au primit cu drag îndemnul păstoricesc.

public poate lasa ceva de dorit. — Oare in armonie, cu calm crestinesc, n'am putea discuta?! Asta si pentru motivul ca „Unirea“ e citita si de alta lume, afara de tagma preoteasca.

Adevărat: spiritul vremii, (nervroza timpului) ne-a cuprins si pe noi, modeștii slujitori ai sfintelor altare. Spiritul critic exagerat, influința nefastă a presei jidovite, care critica totul, spre a-si mari tirajul si confuziunea cititorilor, se resimte si in presa noastra; dar pesimismul ce rezultă de aici trebuie respins si incunjurat. Chestiuni referitoare la insuficiențele noastre, ca preoți ori ca biserică, trebuie desbătute „in familie“ in sinoade, exerciții spirituale etc. In public vom teși cu realizări, cu rezultate obținute*). Optimismul trebuie să ne călăuzească: „*Îndrăzniți, Eu am biruit lumea!*“

In lumina acestor idei imi permit si eu a arata in cele ce urmează, pe scurt, rezultatele obținute, in ultimul timp, in districtul nostru protopopesc. Nu cu gând de auto-laudă, ci cu speranța ca „realizările“ vor forma o rubrică permanentă in presa noastra, iar la fine de an vom avea un frumos tablou al muncii depuse si al rezultatelor obținute. Prin aceasta optimismul nostru ar spori.

...Șapte biserici din nou construite, celelalte reparate si infrumusețate cu fruntare (iconostase), clopote si odăjdii.

Trei consacrate prin episcop, cu toată sedivacanța prea îndelungată. Misiuni sfinte tot in câte trei-patru parohii anual, asociații, religioase in floritoare, sunt cel puțin semne îmbucurătoare. Temelii solide, pe cari se poate zidi cu nădejde. — Un sătean imi povestea cu fața iluminată, dăună-zii: „Ceeace mi-a plăcut mai mult, străbătând Ardealul e, că aproape nu este sat, in care să nu se fi zidit biserică nouă! Poporul nostru a fost cu recunoștința față de binefacerile primite dela Dumnezeu.“

Punctul de vedere al preoșimii districtului nostru (*Teaca*), in chestiunile la ordinea zilei, ca *apostolatul laic, preotul si politica* a fost succint, in sinodul de primăvară a. c. — Raportorul primei teme, pâr. Patriciu Tătar, a arătat motivele pentru cari unele reuniuni de pietate stagnează, arătând apoi mijloacele prin cari se poate asigura in florirea lor. Educarea poporului in această direcție trebuie începută deja cu copiii din școală primară, continuată cu tinerimea adultă, pentru a nu termina decât la mormânt. Sf. Sa pledează pentru o reformă a cântărilor bisericesti, respective pentru introducerea in cult a unor *cântări ușoare*, pe cari să le poată cânta întreg poporul, spre a nu se plictisi la serviciul divin. In felul acesta credincioșii sunt legați cu mult mai strâns de biserică. Doară: latini, cari deși au limbă liturgică moartă, ne-au lăsat mult in urmă. — Presa bună, având la bază întreaga Biblie, adnotată, va fi cel mai bun sprijin al preotului si al credincioșilor grupați in reuniune, in lupta contra sectarilor. Tema delicată despre atitudinea politică a preotului a fost tratată cu multă pricepere si bun simț de pâr. Teofil Hossu. Sf. Sa a arătat cu plide din viețile sfinților si revelațiunile făcute acelorasi suflete alese, că singura politică ce o poate face preotul rămâne politica lui Hristos, politica neamului si a bisericii cărui aparținem. A face

*) Răului trebuie să i-se spună pe nume si in public. Dar cu tact si cu bun simț. Asta pentru a preveni rele, cari nu s'ar preveni dacă s'ar ști că se vor aranja in familie. Fiindcă sunt elemente cari nu se prea sinchisesc de »familie«. (N. R.)

politică militantă de partid e o rățăcire, urmată de dezastru.

Inviorându-ne sufletește in baia de lacrimi a Sf. Penințe, am plecat mângăiați spre parohii. Dacă regretăm ceva, e faptul că ținem prea puține sinoade. Ar trebui cel puțin unul de fiecare anotimp.

pr. I. Brnzeu

Știri mărunte

Spre gloriola lui Bernini. Duminică, in 16 Maiu c., s'a cetit la Castel Gandolfo, in prezența Sf. Părinte, decretul zis de »Tuto«, pentru canonizarea fericitului *Andrieu Bobola*, mucenic si preot din Societatea lui Isus (1591—1657). Procesul in vederea canonizării s'a început in 1712, ca in 1853 să se ajungă la beatificare. Nu peste mult va fi trecut sărbătorește in rândul Sfinților Bisericii lui Hristos.

Canonici cari se fac misionari. Agenția »Kipa« aduce știrea mult grăitoare: »Canonicii regulari din Lateran (Roma) au preluat un teritoriu misionar in Congo belgian. Li-s'a dat o parte a vicariatului apostolic Stanley Falls. Un canonic si un frate laic au si călătorit deja in misiuni.«

Încă o biserică ortodoxă autocefală. Singura biserică ortodoxă din Balcani ce nu-și eluptase până aci independența de Fanar era cea din Albania. Acum si aceasta e autocefală. Drept că se declarase ca atare, la 1922, proprio Marte. Dar patriarhatul ecumenic din Sтамбул nici n'a vrut să audă de așa ceva. Până acum, când, din motive ce-l privesc, s'a muiat. Și așa cele cam 215.000 ortodocși din Albania au devenit, de fapt si de drept, biserică de capul său, condusă de un »Sfânt Sinod« si având patru eparhii: Durazzo-Tirana, Kortsha, Gjinkaster si Berat-Valona.

Reuniune vie. In prezența Psf. Ioan al Lugojului, alor patru canonici si a altei lumi alese, *Reuniunea »Sf. Maria«* a Femeilor Române Unite din *Lugoj* si a ținut in 23 Maiu c. adunarea generală, sub prezidenția dnei Dr. Brnzeu. Cu acest prilej s'a constatat, între altele, că membrele, pe lângă cuminecare in grup de mai multe ori, s'au îngrijit de pelerinaje la Radna, Racovița si Prislop; de pregătire de ornate bisericesti (au făcut până acum 8 rânduri) si prapori, lucrând. Lunia după masă, dela 4—8 si de ajutorarea copiilor săraci (peste 20.000 Lei) si a femeilor sărace. — Lauda Preasf. Ioan au meritat-o deplin.

Locale. Duminica viitoare, a Orbului, va predica in catedrală pâr. *George Dănilă*, canonic mitropolitan.

— Lunia trecută, seara, Soc. muzicală a învățătorilor din București a dat un foarte reușit *concert*, cu 17 puncte de program. S'a ținut in Palatul Cultural si a fost condus de d. prof. *Nicolae Oancea*, cunoscutul compozitor-dirijor.

A murit »Padre Si«. Sub numele de »Padre Si« (= Părintele: Da) era cunoscut in Torino preotul *Ribero*, directorul institutului de caritate »Piccola Casa« in care află primire si îngrijire gratuită tot felul de năpăstuiți ai sorții. Casa aceasta a Provedinței, care ocrotește cam 8000 persoane, neavând nici un fel de altă subvenție decât mila obștească, a fost înființată, pe cum se știe, de s. Iosif Cotiolengo. Pâr. Ribero era al cincelea urmaș al sfântului in direcțiunea institutului. Numele de »Părintele Da« i-l-a dat mulțimea nefericiților ce i-au cerut, mii si mil de inși, ajutorul, tuturor răspunzându-le cu același invariabil: »Si Si = (Da, da)!. Și se notează că a înființat in mai multe orașe italiene așezăminte la fel cu cel din Torino.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Propagandă originală.

Olanda o asociație puternică: *Katholieke Bond Omroep*, cu vre-o 140.000 membri. Această asociație a închiriat un vapor ce poate cuprinde cam 1000 persoane. Cu acest vapor se face drumul pe apă dela oraș la oraș aflător pe canalele lui Zuyderzee si a fluviilor mai mari țării. Seară de seară se aranjază serbări cu veciniri interesante si orhestră amuzantă. In publicul care ascultă si ... plătește, iar pe cine chiar de fel. Dimpotrivă. — Prin orașele si satele din ținuturi fără drumuri de apă caldă, un convoiu de automobile cu câte 23 persoane cari organizează si ele festivaluri de propagandă.

Nouă „religie“ in Germania. Că data de 12 Maiu c. s'a publicat un ordin al ministrului Frick prin care e recunoscută oficial »religia« lui Ludendorff si e pusă pe picior de egalitate cu religiile recunoscute de stat până aci. Teoscopia ludendorffiană se botează »Deutsche Gotterkenntnis-Haus Ludendorff« si la registratură se precizează că poate fi prescurtată semnându-se simplaminte majuscule »L.« — Întâlnirea Führerului cu preconizatorul războiului totalitar se vede că a dat, totuși, ceva rod.

Insemnătatea familiei. Nu de mult premierul Australiei, d. *I. A. Lyons*, a ținut o conferință in care a declarat, între altele: »Trebuie s'o spun tinerilor australieni că spiritul de familie si soliditatea familiei sunt chestii esențiale, dacă-i vorba ca neamul nostru să fie mare. Fără familii fericite n'avem nici o nădejde. Națiunea australiană trebuie să clădească pe viața de familie dacă vrea să progreseze. — Și trebuie remarcat numai decât că însuși premierul premerge cu pilda: e tatăl cinstit unsprezece fii si fiice.

† **Romul Pop**, paroh in Aiud si protopop onorar, a trecut la cele veșnice in ziua de 22 Maiu c. într'al 53-lea an al vieții si 23-a preoșiei si căsătoriei. — Fie-i partea cu drept

Aviz

Comandați orice obiecte bisericesti dela cel mai vestit **Magazin** de obiecte bisericesti: Clopote de orice mărime, din cel mai bun material, cu garanție pe mulți ani; Candelabre de bronz; Candelabre argintate, toate fabricație proprie. Odăjdii sfinte, cu prețurile celea mai solide, dela 3200-4000-4500-5000 Lei, un rând complet; Potire; Cădelnițe; Prapori din postav si mătăasă, dela 1200 Lei in sus.

Vasile Hoza

7-?

Sibiu, Piața Principele Carol Nr. 22

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungăți, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate in mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă si un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă